

اسلاوی ٹیژک

پانڈمی

کرونا دنیا را تکان می دهد

ترجمه ی نوید گردن



www.nashre-gharib.com

www.nashre-gharib.com

© nashre-gharib.com

© nashre-gharib.com



سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
نصبات ظاهری
بک
وضعیت ثبت نویسی
فبا
عنوان اصلی: Pandemic: COVID-19 Shakes the World, 2020.
روناویروس‌ها - جنبه‌های اجتماعی
Coronaviruses - Social aspects
کتاب‌های
Co... virus...
نحال فلسفی
Authors (Philosophy)
گرگین، نویسنده ۱۳۶۷ - مترجم
Q8۲۳۹۹
۲۵۶/۵۷۹
۶۱۶۲۲۰۸
شماره کتابشناسی ملی



پاندمی: کرونا دنیا را تکان می‌دهد

Pandemic!
COVID-19 Shakes the World
Slavoj Žižek

نویسنده	اسلاوی ژیزک
مترجم	نوید گرگین
ویراستار	طاهره عالی‌نژادیان
طراح جلد	حبیب رضایی
نقاش جلد	سای تومیلی
چاپ و صفحه‌بندی	پرویس دانش

چاپ اول: ۱۳۹۰، ۱۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۱۰-۷۰۷۸-۰۶-۷

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

نشر شب‌خیز: تهران، انتهای اشرفی اصفهانی، خیابان نقشه، پلاک ۴، واحد ۲۲

تلفن: ۴۴۸۷۰۴۲۶

Email: nashreshabkhiz@gmail.com

www.nashrshabkhiz.com

t.me/nashrshabkhiz (Telegram icon)

[nashrshabkhiz](#) (Instagram icon)

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست

۱	مقدمه‌ی مترجم: درس‌نامه کرونا برای فلسفه
۷	مقدمه: <i>NOLITE TANGERE</i>
۱۱	۱. اکنون همه‌ی ما در یک کشتی هستیم
۱۹	۲. چرا همیشه خسته هستیم؟
۲۷	۳. به سوی کولاکی تام و تمام در اروپا
۳۳	۴. به برهوت و یروسی (وایرال) خوش آمدید
۴۱	۵. پنج مرحله‌ی اپیدمی‌ها
۴۷	۶. ویروس ایدئولوژی
۵۳	۷. آرامش خود را حفظ کرده، وحشت کنید!
۵۹	۸. نظارت و تنبیه؛ بله لطفاً!
۷۱	۹. آیا تقدیر ما بربریت با چهره‌ی انسانی‌ست؟
۷۹	۱۰. کمونیسم یا بربریت، به همین سادگی!
۸۷	ضمیمه: دو نامه‌ی سودمند از دو دوست
۹۳	ضمیمه‌ی مترجم (۱): چرا باید از «موضع» ریزک دفاع کرد...
۹۹	ضمیمه‌ی مترجم (۲): سیاست فلسفه در زمانه‌ی بحران

- ۱۰۹ ضمیمه‌ی فیلسوفان: فوکو، آگامبن، نانسی، لورنتسینی
- ۱۱۱ برگرفته‌ای از: مراقبت و تنبیه (میشل فوکو)
- ۱۱۹ وضعیت استثنایی ناشی از اضطراری ناموجه (جورجو آگامبن)
- ۱۲۳ استثناء. ویروسی (ژان لوک نانسی)
- ۱۲۵ زیست‌سیاست در ایام ویروس کرونا (دانیله لورنتسینی)

- ۱۳۳ نمایه‌ی نام‌ها
- ۱۳۶ نمایه‌ی کتاب‌ها
- ۱۳۶ :نمایه‌ی فیلم‌ها

مقدمه‌ی مترجم
درس‌های کرونا برای فلسفه

‘Wo Gefahr ist, wächst das Rettende auch.’

«هر جا که خطر هست، نجات‌دهنده نیز می‌روید»

فریدریش هولدرلین

کتاب اسلاوی ژیژک درباره‌ی ویروس کرونا کتابی است درباره‌ی یک بحران مشخص در یک وضعیت مشخص. این کتاب (که بخش‌هایی از آن مقالاتی بوده‌اند که ژيژک طی این مدت به سه زبان انگلیسی، فرانسه و آلمانی در برخی رسانه‌ها منتشر کرده) تلاشی برای بررسی همه‌ی جوانب بحران ناشی از ویروس کرونا است؛ البته می‌پایم که یکی از مهارت‌های ژيژک تفسیرهای فلسفی روی موضوعات روزمره باشد (که در ادبیات سترون دانشگاهی این رویکرد را با نام بی‌مهری مطالعات فرهنگی می‌شناسند) مسئله‌ی بین‌المللی بحران کرونا تقریباً طیف کاملی از این دست موضوعات را برای او فراهم آورده است. موضوعاتی که بسته و گریخته در دیگر متون ژيژک پیدا می‌شود همگی در این جا جمع شده‌اند: از وجوه روان‌شناختی و جامعه‌شناختی گرفته تا جنبه‌های فلسفی و ایدئولوژیک و در نهایت تلاش برای پاسخ به این پرسش که با در نظر گرفتن شرایط موجود

آگامبن درباره‌ی بحران کرونا و پاسخ ژان لوک نانسی به آن آورده شده^۱ و در نهایت برای روشن تر شدن مفهوم کلیدی «زیست‌سیاست» که به ویژه به واسطه‌ی بحران کرونا مجدداً توسط کسانی مثل آگامبن، نانسی یا باتلر مورد بازبینی قرار گرفته است نوشته‌ای از دانیله لورنتسینی^۲ ذکر می‌شود که در میان مجادله‌ی ایتالیایی‌ها موضوع را تشریح کرده و تلاش کرده تا در مقابل شارحانی مثل آگامبن موضع فوکویی را احیا کند.

در مقدمه‌ی مترجم همواره انتظاری از این دست وجود دارد که چه ته‌حیه‌ی برای ترجمه‌ی این متن در این «مکان» و «زمان» وجود داشته است. ترجمه‌ی این متن، احتمالاً مانند هر پدیده‌ی واقعی دیگری، نتیجه‌ی ترکیبی از تصادف و ضرورت بوده است. پس از آغاز بحران و شدت‌گیری اشتباهی از قرنطینه یا گوشه‌نشینی، «فیلسوفان» (اغلب به عنوان آخرین دست از کسانی که خبردار می‌شوند که خبری شده است!) شروع به اصلاح نظر کردند. اغلب قائل به این فرض هستیم که وقتی همه‌ی اصناف و گروه‌ها پدیده را از جهات مختلف مورد تحلیل و بررسی قرار دادند، فیلسوفان به عنوان آخرین نفر وارد معرکه می‌شود تا نظری همه‌جانبه و بی‌نقص را در مورد پدیده اعلام کند. می‌دانیم که چنین نظری که بی‌عیب و نقص باشد وجود ندارد و همین دلیل است که با این تعبیر «فیلسوفان» تمایلی به تحلیل این پدیده‌ها ندارند. خطرکردن برای این دسته از «فیلسوفان» معادل پذیرفتن این حقیقت است که دست به اشتباه بزنند. ارتکاب اشتباه نیز در قالب این تفکر ازلی و ابدی (که برای ما ایرانی‌ها همان تفکر اسطوره‌ایست) فایده‌ای نابخشودنی خواهد بود.

اغلب حتی دسته‌ای اهل فلسفه را می‌بینیم که با وجود تأکید بر

۱. علاقه‌مندان می‌توانند برای آشنایی بیش‌تر با موضع آگامبن کتاب وضعیت استثنایی را مطالعه کنند.

۲. این نوشته نیز با ترجمه نیکو سرخوش و با اجازه‌ی مترجم در ضمیمه آورده شده است.

این گفته‌ی هایدگر، که به نقل از هولدرلین می‌گفت هر جا که خطر هست رهایی آن جاست، همچنان از مواجهه با واقعیت اجتماعی و سیاسی که با گوشت و استخوان در هم تنیده باشد طفره می‌روند. این دسته‌ی اخیر سعی در تحریف معنای «خطر» و «رهایی» دارند. امروز چه بسا یکی از مهم‌ترین وظایف هر کسی که در «راه» فلسفه «خطر» کرده است این باشد که این جمله‌ی هولدرلین را به کمک تر یان هم مارکس رستگار کند. نام راستین این مواجهه با فلسفه و بحران ان چنان که آلتوسر به تأسی از مارکس می‌گفت «پراتیک فلسفه» است. امید آنکه ترجمه‌ی این نوشته نیز تا آن جا که به وجوه ضروری و تصادفی آن می‌پردازد می‌شود توانسته باشد در این راستا قدمی برداشته باشد.

می‌دانیم که این روزها «پرستاران» به حق بیش‌ترین توجه را به جهت از خودگذشتگی و رخسار کردن زندگی به خود اختصاص داده‌اند. بخش زیادی از این کتاب، به تشریح دلایلی قابل قبول برای «دفاع» از «کار پر زحمت» پرستاران پرداخته است. اما معتقدم که اگر پرستاران و پزشکان می‌توانند امروز تمام زخم‌ها و پژوهش برای کشف آن اکسیر قرن بیست و یکم (که را کسی نمی‌نامندش) جایگاهی تعیین‌کننده داشته باشند؛ ولی فیلسوفان نه به عنوان پزشکان «آینده» (که به اشتباه و با تحریف آن‌ها را پزشکان «بحر» می‌خوانند) خواهند توانست ما را به امکانات و احتمالات آینده این «پاندمی» یا «بحران جهانی» هوشیار کنند. با توجه به دلایلی که در این رابطه ترجمه‌ی این نوشته را به دانشجویان فلسفه تقدیم کردم. در همین راستا عواید مادی ترجمه را هم به صورتی که هنوز به درستی نمی‌دانم تقدیم به همین دانشجویان داخل و یا خارج (!) از دانشگاه می‌کنم تا در راستای تشکیل چیزی شبیه به آنچه بدیو «نهاد فلسفه» می‌نامد صرف شود؛ شاید این حداقل کاری

باشد که بتوانم به عنوان کسی که روزهای خدمت اجباری سربازی را می‌گذرانند و اخیراً از دانشجو بودن «فارغ» شده است در حق گذشته‌ی «شخصی» خودم انجام دهم تا شاید دست کم آینده‌ام به امری «عام» و «جمعی» پیوند بخورد.

ن.گ.